

Cerdanyola ha constituït fa poc la Taula de l'Amiant, on hi participa l'expert Josep Tarrés. Metge de família i pneumòleg jubilat, continua dedicant la seva vida a les afectacions de salut provocades per l'amiant. Gràcies als seus estudis s'ha pogut demostrar que la fàbrica d'Uralita ha estat un focus contaminant no només per als treballadors, sinó també per a familiars i veïns. No es cansa d'insistir que actualment l'amiant és un problema de salut mediambiental que ens pot afectar a tots

Fa dos anys es va doctorar amb la tesi doctoral "Patologia per amiant a la comarca del Vallès Occidental". Expliqui'm la principal conclusió?

La principal conclusió és que la presència de la fàbrica de fibrociment Uralita ha condicionat l'estat de salut, ambiental i econòmic del municipi. Un altre dels aspectes destacats és que si bé a l'inici les patologies derivades de l'amiant només afectaven a l'àmbit laboral, avui en dia també és un problema de salut pública i de contaminació mediambiental.

Participa com expert en la recent constituïda Taula de l'Amiant de Cerdanyola. Confia en la seva utilitat?

Aquesta proposta jo ja l'havia fet a quatre o cinc alcaldes, però no havien atès la situació. Però l'actual alcalde, Carlos Cordón, ha entès el tema i l'ha fet penjar directament d'alcaldia. Si funciona o no dependrà de moltes regidories. Jo a ell el veig implicat. A Cerdanyola disposem d'uns estudis mèdics que són l'enveja de tot l'Estat espanyol, tenim el Col·lectiu Ronda i ens falta la vessant social. Jo estic a la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona i faig diferents xerrades sobre amiant. També a l'Associació de Jubilats d'Empreses... I aquí, a Cerdanyola, no tenim res d'això.

LLavors només ens falta aquesta vessant social o l'Ajuntament podria haver fet més en aquesta problemàtica?

Sí, podria haver fet molt més. Des del negacionisme de la primera època amb Celestino Sánchez, després el Toni Morral va fer més coses i després una altra vegada una època de silenci. Ara amb el Carlos sembla que hi ha possibilitats que es facin coses. Però aquí, com a tot arreu, els polítics es mouen per la pressió ciutadana. Aquí tenim una associació d'afectats, però no funciona. Se'ls va convidar a la taula i no es van presentar. Hi ha una associació de jubilats de Macosa, però no tenim de jubilats d'Uralita. Necessitem la branca mèdica, la jurídica i la social. I la que falla és la darrera. M'agradaria que Cerdanyola fos un municipi exemplar, que assumim que hem estat especialment afectat per l'amiant i que passem a ser capdavaners en el desamiantatge i d'atenció en els afectats. És important que no se sentin desamparats i hagin d'iniciar autèntics peregrinatges perquè no hi ha una estructura muntada. I aquests són els objectius de la taula.

En l'apartat jurídic, el Suprem confirma que Uralita ha d'indemnitzar amb més de 2,3 milions familiars de treballadors i veïns de Cerdanyola. Què poden fer aquells ciutadans que puguin estar afectats per l'amiant?

A Cerdanyola faria falta un punt d'atenció als afectats per l'amiant que hauria de muntar l'Ajuntament. I al CAP II caldria una unitat específica de seguiment dels afectats per patologies de l'amiant. La casuística a la nostra zona la justifica. Amb aquests dos punts d'atenció el ciutadà estaria menys perdut. Calen protocols de seguiment de postexposats.

Quines són les conseqüències que pot tenir l'exposició continuada a l'amiant per la salut d'una persona?

Està demostrat que quan l'amiant s'inhalava, penetra a l'aparell respiratori i pot provocar dos tipus de problemes. El primer, una reacció inflamatòria que pot evolucionar en una fibrosi i és la responsable de les malalties cròniques, com les plaques pleurals i l'asbestosi, que és l'enduriment del pulmó provocat per la presència de fibra d'amiant. L'altre, és la via cancerígena. L'amiant és 100% responsable dels mesoteliomes, els càncers de pleura que només es produeixen a causa de l'amiant. També pot provocar càncer de pulmó i se l'ha relacionat amb càncers de laringe, ovari o esòfag. El problema de l'amiant avui en dia és que és un cancerígen. Els mesoteliomes no té un dintell mínim de seguretat, amb exposicions molt baixes a l'amiant es pot desenvolupar aquest tipus de càncer. L'altra característica és que el període de latència des de l'exposició a la manifestació del càncer poden passar 40 anys. Abans era un malaltia laboral que afectava un pocs, però avui és una malaltia ambiental que ens pots afectar a tots. Abans hi havia pocs focus molt potents -com la fàbrica d'Uralita- i ara tenim milers de microfocus per tot el territori, com per exemple les teulades amb fibrociment deteriorat. A Espanya no se'n va prohibir l'ús fins al 2002, però el material fabricat abans continua instal·lat per tot el país. Les plaques de fibrociment es van fabricar als anys 70 o 80 i estan caducades. El ciment que donava cohesió i lligava la fibra de l'amiant s'esmicola i va quedant lliure i això contamina, es dispersa per l'aire que respirem.

Alerta que tot i la prohibició del 2002 per seguir treballant i instal·lant amiant, hi ha milions de tones de fibrociment que suposen un perill per a la salut pública. Les administracions no ho tenen a l'agenda?

Al 2002 es va prohibir a l'Estat espanyol la importació, la manipulació i la venda de productes que continguessin amiant, però es va permetre que aquell que estigués instal·lat es va permetre el seu ús fins al final de la seva vida útil, que són uns 35 anys. Però això últim no està legislat, és només una recomanació.

I què es pot fer per accelerar el desamiantatge?

Pressionar les administracions competents. Jo estic implicat a la Taula de l'Amiant de Cerdanyola, a la Comissió de la Generalitat desamiant.cat i estic al grup estatal de la Llei Integral de l'Amiant. Estem pressionant al Govern espanyol perquè faci una llei per erradicar-lo i atendre els afectats. Fins que aquesta llei no sigui una realitat

el que es faci serà una voluntat de les administracions, però socialment es pot empènyer per potenciar aquesta voluntat.

I per on caldrà començar?

Un cop tinguem el mapa actualitzat de l'amiant existent al municipi, caldrà començar pels llocs més sensibles com centres educatius, equipaments esportius i diferents espais públics. Em consta que a Cerdanyola s'han fet coses en aquest sentit, però la Taula s'hi ha de posar més en serio. Dir què s'ha fet i què no i exigir a les administracions competents el seu compliment. També s'ha de potencia el desamiantatge domèstic a la deixalleria municipal. També s'ha d'explicar a la població els ajuts existents. I això es podria fer a l'oficina d'atenció a l'amiant que proposava abans. A Espanya torna diners dels Fons Estructurals de la UE que no es fan servir i es podrien fer servir pel desamiantatge. Altres països d'Europa ho han fet. Aquí no es destina ni un cèntim a l'erradicació de l'amiant. L'amiant no ha estat mai a l'agenda política i ara el covid tot ho justifica. Però la realitat és que cada vegada tindrem més problemes i més casos.

Com va l'evolució dels casos?

Ni molts menys estem doblegant la corva, estem en rampa ascendent. Els estudis que deien que hi hauria casos fins al 2040 feien referència als exposats laboralment, però als afectats ambientals s'allargarà molt més. Ara estem veient casos de veïns i familiars de treballadors d'Uralita. Tenim 2 casos al mes a Cerdanyola de mesoteliomes. És molt. D'aquí mateix (plaça Sant Ramon) tinc casos de persones de persones d'uns 60 anys que jugaven aquí quan hi havia amiant i han emmalaltit ara.

Ara mateix i en referència només a l'amiant, és igual de segur viure a Cerdanyola que a un altre municipi?

Sí. La fàbrica va tancar al 1997 i actualment l'exposició està en la inhalació d'amiant als microfocus de fibrociment instal·lant a teulades o baixants. I això està present a Cerdanyola i a posterior. Les persones que tenen un risc superior són les que vivien a Cerdanyola abans del 1997. Tots aquests tenen una possibilitat, però no és el mateix haver viscut a 500 metres que 2.000 de la fàbrica. Un estudi que vam fer amb la col·laboració de meteoròlegs constata que a la zona dels quatre cantons (a la Creu Roja) es concentraven gran part de les patologies. Per tant, depenia de la distància a la fàbrica, però també de factors meteorològics locals com les corrents d'aire.

I una vegada jubilat, ha canviat molt la seva vida?

Estic fent el que sempre m'havia agradat: investigació, docència i la meua vessant social. Disposo de totes les hores per dedicar-me a això. L'Institut Català de la Salut va ser sensible a la meua petició i em van deixar un petit espai a l'ambulatori de Fontetes, on tinc els mitjans per poder estudiar les patologies de l'amiant. Així que em sento molt útil i molt actiu.

Redacció

10 d'abril de 2021

14 min

0

Amiant

Cerdanyola

Expert

Josep Tarrés

Metge

Taula De L'amiant

Uralita

Related Articles

